

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 12.4.2005
KOM(2005) 134 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU A EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU**

Soudržnost politik v zájmu rozvoje

Jak urychlit pokrok směrem k dosažení rozvojových cílů tisíciletí

{SEK(2005) 455}

OBSAH

1.	Soudržnost politik v zájmu rozvoje.....	3
2.	Závazky soudržnosti.....	4
3.	Provedení závazků EU v praxi.....	6
3.1.	Obchod.....	6
3.1.1.	Rozvojová agenda z Dohy (DDA).....	6
3.1.2.	Dvoustranná a jednostranná opatření.....	7
3.2.	Životní prostředí.....	8
3.2.1.	Udržitelná spotřeba a výroba.....	8
3.2.2.	Mnohostranné dohody o životním prostředí.....	9
3.2.3.	Iniciativy EU pro udržitelný rozvoj.....	9
3.3.	Bezpečnost.....	10
3.3.1.	Evropská bezpečnostní strategie.....	10
3.3.2.	Správa věcí veřejných, zranitelnost státu, prevence konfliktů.....	10
3.4.	Zemědělství.....	11
3.4.1.	Společná zemědělská politika.....	12
3.4.2.	Potravinová pomoc.....	12
3.4.3.	Hygienická a rostlinolékařská opatření.....	13
3.5.	Rybolov.....	13
3.6.	Sociální rozměr globalizace, podpora zaměstnanosti a důstojné práce.....	14
3.7.	Migrace.....	15
3.8.	Výzkum a inovace.....	15
3.9.	Informační společnost.....	16
3.10.	Doprava.....	17
3.11.	Energie.....	17
4.	Provádění a sledování.....	18
	Příloha 1 – Seznam zkratk.....	20

1. SOUDRŽNOST POLITIK V ZÁJMU ROZVOJE

Lepší rozvojová spolupráce, včetně většího financování a lepšího poskytování pomoci, je nesmírně důležitá, ale sama o sobě nepostačí k tomu, aby rozvojový svět před rokem 2015 dosáhl rozvojových cílů tisíciletí (MDG). Je obecně uznávanou skutečností, že účinné zlepšení soudržnosti politik rozvinutých zemí¹ by rozvojové země postavilo do mnohem lepší pozice pro dosažení rozvojových cílů tisíciletí.

V této souvislosti se Rada rozhodla, že by společná struktura vnitrostátních zpráv o rozvojových cílech tisíciletí a shrnující zpráva EU měly obsahovat zvláštní část o **soudržnosti politik v zájmu rozvoje**². V závěrech Evropské rady z června 2004³ se znovu opakuje, že EU „silně podpoří snahu OSN urychlit dosažení rozvojových cílů tisíciletí“. S odvoláním na tento závazek závěry Rady z listopadu 2004⁴ uvítaly nabídku Komise, že „připraví zvláštní a náročné návrhy činností do roku 2015 v oblastech financování rozvoje, soudržnosti politik v zájmu rozvoje a soustředění na Afriku“.

Toto sdělení představuje návrhy Komise k tématu soudržnosti politik. Další dva prvky zmíněné v závěrech Rady (financování rozvoje a soustředění na Afriku) jsou předmětem samostatných sdělení⁵. Tato sdělení společně tvoří balíček návrhů Komise na příspěvek EU k přezkoumání rozvojových cílů tisíciletí, které se uskuteční na schůzce OSN na nejvyšší úrovni v září 2005.

Závazek EU k soudržnosti politik je klíčovým politickým závazkem nejen v rámci rozvojových cílů tisíciletí. Má také pevný **právní základ** v článku 178 Smlouvy o Evropském společenství. Nová Ústava EU⁶ potvrzuje závazek soudržnosti ještě výrazněji (články III – 292 a III – 316).

S ohledem na široký rámec tvorby politik v EU je soudržnost závazkem, který má celou řadu aspektů a který je třeba provádět v kontextu strategie EU týkající se udržitelného rozvoje. Politiky, které se netýkají rozvoje, by měly respektovat cíle rozvojové politiky a rozvojová spolupráce by měla, pokud je to možné, přispívat k dosažení cílů ostatních politik EU. Tato široká definice platí jak obecně, tak i v souvislosti s budoucím přezkoumáním rozvojové politiky. Pro zvláštní rámec tohoto sdělení je však užít cílenější přístup. Při zkoumání způsobů jak urychlit dosažení rozvojových cílů tisíciletí musí EU hledat i mimo rámec rozvojové spolupráce a musí zvážit, **jak mohou politiky, které se netýkají pomoci, podpořit rozvojové země při dosahování rozvojových cílů tisíciletí.**

¹ OECD navrhla následující definici soudržnosti politik v zájmu rozvoje: „Soudržnost politik v zájmu rozvoje znamená pracovat na zajištění toho, aby cíle a výsledky vládních rozvojových politik nebyly podkopávány jinými politikami téže vlády, které mají dopad na rozvojové země, a aby tam, kde je to možné, i tyto politiky podporovaly rozvojové cíle.“

² Společná struktura zpráv pro hodnocení pokroku při plnění rozvojových cílů tisíciletí v roce 2005, schváleno v červnu 2004.

³ Evropská rada dále potvrdila, že „Unie musí pokračovat v posilování své vedoucí role v boji proti celosvětové chudobě“, závěry Evropské rady, červen 2004.

⁴ Závěry Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy z listopadu 2004.

⁵ „Urychlení pokroku směřujícího k dosažení rozvojových cílů tisíciletí – příspěvek Evropské unie“, KOM(2005) 132, a „Financování rozvoje a účinnost pomoci“, KOM(2005)133.

⁶ Smlouva o ústavě pro Evropu byla podepsána v Římě dne 29. října 2004 a pokud ji ratifikují všechny členské státy, vstoupí v platnost 1. listopadu 2006.

Dopad politik EU, které se netýkají pomoci, na rozvojové země by neměl být podceňován, stejně jako jejich schopnost kladně ovlivnit rozvoj těchto zemí. Politiky EU v oblastech jako obchod, zemědělství, rybolov, bezpečnost potravin, doprava a energie mají přímý vliv na schopnost rozvojových zemí vytvářet domácí hospodářský růst, který je základem jakéhokoli udržitelného pokroku směrem k rozvojovým cílům tisíciletí. Migrační politika EU má prostřednictvím vlivu na toky pracovních příjmů migrantů ze zahraničí dopad na platební bilanci mnoha rozvojových zemí. Politika ochrany životního prostředí EU nejen přímo ovlivňuje celosvětový pokrok při zajišťování udržitelnosti životního prostředí (rozvojový cíl tisíciletí 7), ale má i dopad v podstatě na všechny ostatní rozvojové cíle tisíciletí, protože existuje těsné sepětí mezi životním prostředím a chudobou, přístupem k přírodním zdrojům a jejich řízením, postavením žen, zdravím, dětskou úmrtností a školní docházkou. Politiky EU v oblasti výzkumu a informační společnosti představují velký potenciál pro zlepšení přístupu ke zdravotní péči a vzdělání v rozvojových zemích. Pro vytvoření politického rámce přínosného pro dosažení rozvojových cílů tisíciletí je důležitý i přístup EU ke globalizaci a zranitelným státům. Všechny tyto politiky EU by dále měly řádně zohlednit rovnost pohlaví, aby se předešlo tomu, že by ztratily polovinu svého možného účinku. Měly by také být zakotveny ve stabilním a bezpečném prostředí, protože bez míru a bezpečí neexistuje rozvoj, a bez rozvoje mír ani bezpečí.

Jako součást souhrnného balíčku pro „zlepšování právních předpisů“⁷ zavedla Komise v roce 2002 nástroj pro posuzování dopadů, který se vztahuje na všechny zásadní návrhy předkládané jejími útvary. Přispívá k posílení soudržnosti připravovaných opatření, neboť se díky němu při analýze setkávají všechny příslušné útvary Komise a konzultují o zúčastněných stranách, kterých by se jejich návrh případně mohl týkat a o různých způsobech, kterými lze cílů dané politiky dosáhnout.

2. ZÁVAZKY SOUDRŽNOSTI

V reakci na požadavek Rady, aby Komise zvážila možnosti v oblasti soudržnosti politik, stanovila Komise **prioritní oblasti**, v nichž je obzvlášť důležité dosáhnout synergie s cíli rozvojových politik. Všechny tyto oblasti mají přímý vztah k jednomu či více rozvojovým cílům tisíciletí. Jsou buď v samém jádru rozvojových cílů tisíciletí (obchod, životní prostředí) nebo mají potenciál k nim přispět.

Pro každou z těchto prioritních oblastí určila Komise obecné směry neboli „**závazky k soudržnosti v zájmu rozvoje**“, které mají přispět k možnému urychlení pokroku směrem k dosažení rozvojových cílů tisíciletí za předpokladu, že na úrovni rozvojových zemí fungují správné politiky, patřičná správa věcí veřejných a uspokojivý pokrok směrem k plnému dodržování lidských práv. Ve všech těchto oblastech politik bude zohledněna rovnost pohlaví.

Komise vyzývá Radu, Evropský parlament a Evropský hospodářský a sociální výbor, aby potvrdily, že přijímají tyto závazky jako **společný závazek** EU a jejích členských států ke zlepšení soudržnosti a jako zásadní přínos EU k rozvojovým cílům tisíciletí.

Závazky EU k soudržnosti politik v zájmu rozvoje

Obchod: EU je pevně odhodlána zajistit výsledek rozvojové agendy z Dohy a dohod o hospodářském partnerství s africkými, karibskými a tichomořskými zeměmi (AKT), který bude příznivý pro rozvoj a

⁷ KOM(2002) 278 v konečném znění/2

udržitelný. EU dále zlepší svůj všeobecný systém preferencí (GSP), aby účinně podpořila vývozy z rozvojových zemí do EU. EU bude usilovat o zahrnutí obchodu do svých rozvojových strategií a bude rozvojovým zemím pomáhat v provádění potřebných domácích reforem.

Životní prostředí: EU povede celosvětové úsilí o to, aby se omezila neudržitelná spotřeba a výroba. EU pomůže rozvojovým zemím při provádění mnohostranných dohod o životním prostředí a bude pracovat na zajištění toho, aby byly při sjednávání mnohostranných dohod o životním prostředí zohledňovány možnosti rozvojových zemí. EU bude pokračovat v podpoře politik a iniciativ, které jsou orientovány na chudé a mají vztah k životnímu prostředí.

Bezpečnost: EU bude považovat bezpečnost a rozvoj za oblasti, které se vzájemně doplňují a jejichž společným cílem je vytvořit bezpečné prostředí a prolomit začarovaný kruh chudoby, války, devastace životního prostředí a selhávajících hospodářských, sociálních a politických struktur. EU posílí své politiky, aby podpořila dobrou a účinnou správu věcí veřejných a prevenci před zranitelností států a konflikty, a to včetně posílení své reakce ve vztahu k problematickým partnerům či slabým státům, které neplní své závazky. EU posílí kontrolu nad svými vývozy zbraní, aby předešla tomu, že by zbraně vyrobené v EU byly použity proti civilnímu obyvatelstvu nebo ke zhoršování současného napětí či prohlubování konfliktů v rozvojových zemích. EU bude podporovat spolupráci v boji s korupcí, organizovaným zločinem a terorizmem.

Zemědělství: EU bude pokračovat ve svém úsilí minimalizovat úroveň narušování obchodu způsobené podpůrnými opatřeními EU v zemědělském odvětví a napomáhat zemědělskému rozvoji rozvojových zemí.

Rybolov: ES bude nadále brát ohled zejména na rozvojové cíle zemí, s nimiž Společenství vstoupí do dvoustranných dohod o rybolovu. V rámci nové politiky ES pro partnerské dohody o rybolovu se třetími zeměmi, která platí od roku 2003, bude ES nadále podporovat uzavírání dohod o rybolovu, aby přispělo k rozumnému a udržitelnému využívání nadbytečných mořských zdrojů pobřežních států ku prospěchu obou stran dohody.

Sociální rozměr globalizace, zaměstnanost a důstojná práce: EU přispěje k posílení sociálního rozměru globalizace, aby zajistila maximální přínos pro všechny, muže i ženy. EU bude podporovat zaměstnanost a důstojnou práci pro všechny jako celosvětový cíl.

Migrace: EU bude podporovat synergie mezi migrací a rozvojem, aby se migrace stala pozitivním činitelem rozvoje.

Výzkum a inovace: Kde to bude vhodné, podpoří EU integraci rozvojových cílů do svých politik v oblasti výzkumu, technického rozvoje a inovací a bude i nadále pomáhat rozvojovým zemím při posilování jejich domácích kapacit v této oblasti.

Informační společnost: EU bude řešit „elektronickou propast“ tím, že využije potenciál informačních a komunikačních technologií jako nástroje pro rozvoj a jako významného zdroje k dosažení rozvojových cílů tisíciletí.

Doprava: EU bude řešit zvláštní potřeby vnitrozemských i pobřežních států tak, že bude podporovat intermodalitu, aby se dosáhlo vzájemné propojitelnosti dopravních sítí, zabezpečení a bezpečnosti.

Energie: EU je pevně odhodlána přispět k řešení zvláštních potřeb rozvojových zemí tím, že bude podporovat přístup k udržitelným zdrojům energie a propojení energetických infrastruktur a sítí.

3. PROVEDENÍ ZÁVAZKŮ EU V PRAXI

Politiky EU se výše zmíněnými závazky soudržnosti již do značné míry řídí. Řada kroků již byla přijata a další jsou již naplánovány.

Důvodem pro vznik tohoto sdělení je, že tyto závazky a činnosti jsou posuzovány v rámci celosvětového úsilí o dosažení rozvojových cílů tisíciletí. Tím, že EU uznává, že cíle těchto politik by měly být v kontextu rozvojových cílů tisíciletí pokládány za součást soudržnosti v zájmu rozvoje, potvrzuje a posiluje v souvislosti s daným časovým rámcem rozvojových cílů tisíciletí, tedy od současnosti do roku 2015, svůj závazek účinně naplňovat zmíněné obecné směry.

V této kapitole jsou vyjmenovány hlavní činnosti a úvahy, které podepírají závazek EU k soudržnosti v zájmu rozvoje.

3.1. Obchod

Obchodní politika je mocným nástrojem, který přispívá k rozvojovým cílům tisíciletí, jako jsou snížení chudoby a udržitelný rozvoj. Tato část se zabývá především závazky a činnostmi na mnohostranné, dvoustranné i jednostranné úrovni. Otázce pomoci související s obchodem (TRA) se podrobněji věnuje sdělení *Financování rozvoje*.

3.1.1. Rozvojová agenda z Dohy (DDA)

EU je pevně odhodlána zajistit výsledek rozvojové agendy z Dohy, který bude příznivý pro rozvoj a udržitelný.

EU je velkým zastáncem toho, aby se rozvoj stal hlavním tématem současného kola jednání Světové obchodní organizace (WTO). Aby se začala opět plnit rozvojová agenda z Dohy, učinila EU zásadní ústupek a zavázala se, že postupně zruší své vývozní subvence, pokud se zruší všechny formy subvencování vývozu.

- Rozvojová agenda z Dohy by měla ve svém konečném výsledku přinést lepší přístup zemědělského a průmyslového zboží i služeb na trh, z čehož budou mít prospěch rozvojové země a výsledkem budou i silnější mnohostranná pravidla.
- Nové závazky a pravidla by měly poskytnout pružnost potřebnou pro rozvojové země (zvláštní a diferencované zacházení, SDT), především pro nejméně rozvinuté země (LDC) a malé a zranitelné ekonomiky.
- V oblasti průmyslových cel se EU zavazuje k úplnému zrušení všech zbývajících zvyšování cel, vysokých cel a sazebních maximálních hodnot a k tomu, že všichni členové WTO provedou liberalizaci v odvětvích výrobků, na nichž mají rozvojové země zájem, a sníží cla na textilní výrobky, ošacení a obuv na co nejnížší možnou míru.
- Pokud jde o iniciativu „Vše kromě zbraní“, EU bude usilovat o to, aby přesvědčila další rozvinuté země, že mají plnit své závazky vůči nejméně rozvinutým zemím, tj. zaručit z nejméně rozvinutých zemí dovoz bez cel a kvót, k čemuž se přihlásily na konferenci LDC III (Brusel 2001), a aby podpořila nejpokročilejší rozvojové země ke zlepšení přístupu na trh jih-jih na mnohostranném základě.

- EU také uznává, že je při jednáních potřeba zohlednit opodstatněné obavy, které mají rozvojové země v souvislosti s přizpůsobením obchodu, včetně obav z narušení systému preferencí. Prostřednictvím svého posuzování dopadu na udržitelnost (SIA) posoudí EU rozdílný vliv liberalizace obchodu na jednotlivé rozvojové země.
- EU se bude snažit, aby výsledek jednání o službách v rámci dohody GATS vedl ke smysluplným novým příležitostem přístupu na trh v odvětvích a způsobech dodávek, které jsou pro rozvojové země důležité, včetně tzv. módu 4 GATS (který se zabývá poskytováním služeb v zahraničí prostřednictvím dočasného pohybu fyzických osob). Výsledek jednání by měl respektovat právo rozvojových zemí na ochranu veřejných služeb a měl by podporovat přístup k technice a příležitostem pro investování v klíčových infrastrukturních službách, jako jsou telekomunikace, doprava, energie a služby spojené s vodou, i ve finančních službách.
- EU je odhodlána plně dostát deklaraci z Dohy o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS) a o veřejném zdraví a souvisejícímu rozhodnutí WTO ze dne 30. srpna 2003 a jako součást své strategie umožnit přístup k cenově dostupným lékům a podpořit tak rozvojové země při provádění těchto opatření.
- EU je připravena podpořit zavedení systému, který by po přihlašovatelích patentů vyžadoval, aby uváděli genetické zdroje a související obecně známé skutečnosti.
- EU podpoří další posílení pravidel WTO, zejména v oblasti antidumpingových opatření a rybolovných subvencí, na nichž mají rozvojové země zvláštní zájem.
- EU se zavazuje, že prostřednictvím rozvojové agendy z Dohy zajistí v rozvojových zemích zjednodušení celních a obchodních opatření. Jednodušší postupy by mohly zjednodušit vývoz z rozvojových zemí, ulehčit tranzitní dopravu z a do vnitrozemských států a zlepšit výběr cel.
- EU je hnacím motorem jednání WTO o obchodu a životním prostředí, která by mimo jiné mohla zahrnovat i liberalizaci obchodu s environmentálními výrobky a službami a vyjasnění obchodních pravidel ve vztahu k životnímu prostředí.

3.1.2. *Dvoustranná a jednostranná opatření*

EU je pevně odhodlána zajistit výsledek dohod o hospodářském partnerství s africkými, karibskými a tichomořskými zeměmi (AKT), který bude příznivý pro rozvoj a udržitelný (stejně tak při jednání se společným jihoamerickým trhem Mercosur, středoamerickou oblastí, Andským společenstvím a regionem Středomoří).

EU dálelepší svůj všeobecný systém preferencí (GSP), aby účinně podpořila vývozy z rozvojových zemí do EU.

EU bude usilovat o zahrnutí obchodu do svých rozvojových strategií a bude rozvojovým zemím pomáhat v provádění potřebných domácích reforem.

- EU bude usilovat o to, aby jednání o dohodách o hospodářském partnerství se všemi šesti regiony AKT byla uzavřena do roku 2007. Prvořadým cílem tohoto procesu je podpořit obchod jih-jih a posílit regionální trhy a integraci. Při jednání bude na základě posouzení dopadu na udržitelnost zohledněna udržitelnost rozvoje.

- Provádění dohod o hospodářském partnerství bude podporováno rozvojovou spoluprací, především tím, že se posílí kapacita na straně nabídky a konkurenceschopnost. V této souvislosti bude EU sledovat provedení pomoci spojené s dohodami o hospodářském partnerství. Dohodami o hospodářském partnerství budou synchronizovány reformy v klíčových oblastech, jako jsou investice, zjednodušení celních a obchodních opatření, zdanění, zaměstnanost, sociální a environmentální politika.
- EU se zavazuje, že se v jednáních o dohodách o hospodářském partnerství bude věnovat zemědělství jako jedné z klíčových oblastí. Část rozhovorů budou tvořit jednání o přístupu zemědělských výrobků zemí AKT na trh EU. EU navrhl, aby otevírání trhů zemí AKT probíhalo asymetricky a postupně. Budou poskytnuta dostatečně dlouhá přechodná období, která mohou podle potřeb rozvojových zemí AKT trvat i déle než deset let. Navíc bude díky příslušným ochranným doložkám a doložkám o potravinovém zajištění zabezpečena pružnost.
- EU v blízké budoucnosti dokončí přezkum celních preferencí, které poskytuje v rámci všeobecného systému preferencí (GSP) na autonomním základě. Nový všeobecný systém preferencí pro období 2005-2008 se zaměří na nejpotřebnější země a bude jednodušší, průhlednější a stabilnější. Navíc ještě poskytne další celní preference na podporu udržitelného rozvoje a dobré správy věcí veřejných. EU také zkoumá možnosti zjednodušení a vhodného uvolnění pravidel původu, která používá v režimu preferenčního obchodu, aby je lépe přizpůsobila potřebám a omezením rozvojových zemí.
- Aby posílila schopnost rozvojových zemí využít zlepšených obchodních podmínek, bude EU usilovat o zahrnutí obchodu do svých rozvojových strategií a bude rozvojovým zemím pomáhat v provádění potřebných domácích a strukturálních reforem, aby se vypořádaly s omezeními na straně nabídky a s náklady na přizpůsobení.

3.2. Životní prostředí

Je všeobecně uznávanou skutečností, že svět je velice vzdálen plnění rozvojového cíle tisíciletí 7, který se snaží zajistit udržitelnost životního prostředí. Pokud mají být rozvojové cíle tisíciletí splněny, včetně cíle 7, musí být více zohledněny zájmy týkající se životního prostředí.

3.2.1. Udržitelná spotřeba a výroba

EU povede celosvětové úsilí o to, aby se omezila neudržitelná spotřeba a výroba.

- Úkolem EU je především vypořádat se s dopadem svých vlastních vzorců spotřeby a výroby na celosvětové životní prostředí (tzv. „stopa“ EU). Hospodářský růst musí být oddělen od devastace životního prostředí. V EU již funguje široká škála politik a nástrojů pro podporu udržitelné spotřeby a výroby na straně nabídky i poptávky.
- EU se zavazuje, že vytvoří desetiletý rámec programů pro udržitelnou spotřebu a výrobu, jak v celosvětovém měřítku, tak uvnitř EU. K tomuto cíli přispěje i nadcházející tematická strategie pro udržitelné využívání přírodních zdrojů.
- Úsilí o zmenšení celosvětové stopy EU musí pokračovat a musí být posíleno, zejména v odvětvích, kde se trend zhoršuje.

3.2.2. *Mnohostranné dohody o životním prostředí*

EU pomůže rozvojovým zemím při provádění mnohostranných dohod o životním prostředí a bude pracovat na zajištění toho, aby byly při sjednávání mnohostranných dohod o životním prostředí zohledňovány možnosti rozvojových zemí. EU bude pokračovat v podpoře politik a iniciativ, které jsou orientovány na chudé a mají vztah k životnímu prostředí.

V rámci mnohostranných dohod o životním prostředí na sebe rozvojové země berou důležité povinnosti. EU těmto zemím poskytuje významné zdroje na pomoc při provádění jejich závazků a chápe, že je nutné, aby se mnohostranné dohody o životním prostředí vyvíjely postupně s tím, jak budou rozvojové země nabývat zkušeností a možností své povinnosti plnit.

- Rozvojové země jsou obzvlášť citlivé na změny klimatu. Celosvětové úsilí o omezení změny klimatu, které je jednou z priorit EU, pomáhá těmto zemím přímo. Mechanismus čistého rozvoje podle Kjótského protokolu by také měl přinést rozvojovým zemím významný prospěch tím, že navyšuje zdroje pro udržitelný rozvoj.
- EU usiluje o významnou roli při provádění Úmluvy o biologické rozmanitosti a plnění cílů biologické rozmanitosti stanovených na Světovém summitu o udržitelném rozvoji (WSSD). EU by měla zvýšit finance vyčleněné na biologickou rozmanitost a posílit opatření pro zohledňování biologické rozmanitosti při rozvojové pomoci.
- Na poli bezpečnosti chemických látek bude EU dále šířit mechanismy na ochranu rozvojových zemí před nebezpečnými látkami a odpadem a bude se snažit zbavit svět nejnebezpečnějších látek vyrobených člověkem, kterými jsou poškozovány zejména rozvojové země.

3.2.3. *Iniciativy EU pro udržitelný rozvoj*

- Akční plán EU pro vymahatelnost práva, správu a obchod v lesnictví (FLEGT) prosazuje systém udělování licencí, aby se zajistilo, že veškerý vývoz dřeva do EU je v souladu s právními předpisy, a podporuje reformy v zemích produkujících dřevo.
- Iniciativa EU pro vodu a nástroj pro vodu AKT-EU (financované v rámci Evropského rozvojového fondu 500 miliony EUR) jsou v kontextu integrovaného přístupu k řízení vodních zdrojů na úrovni povodí velkými příspěvky k dosažení rozvojových cílů tisíciletí a cílů Světového summitu o udržitelném rozvoji týkajících se vody a hygieny. Spolu se snaží o zvýšení účinnosti pomoci EU a překlenutí finanční propasti k dosažení vytyčených cílů.
- Iniciativa EU pro energii a nástroj pro energii AKT-EU (navržené k financování 250 miliony EUR v rámci Evropského rozvojového fondu) se snaží umožnit přístup k moderním energetickým službám tím, že provádí závazky Světového summitu o udržitelném rozvoji, kterými se stanovily vazby mezi energetikou a rozvojovými cíli tisíciletí. EU také podporuje Johannesburgskou koalici pro obnovitelnou energii jako platformu pro spolupráci na politice obnovitelné energie.

3.3. Bezpečnost

3.3.1. Evropská bezpečnostní strategie

EU bude považovat bezpečnost a rozvoj za agendy, které se vzájemně doplňují a jejichž společným cílem je vytvořit bezpečné prostředí a prolomit začarovaný kruh chudoby, války, devastace životního prostředí a selhávajících hospodářských, sociálních a politických struktur.

Evropská bezpečnostní strategie přijatá Evropskou radou v prosinci 2003 obhájí integrovaný přístup k prevenci konfliktů a krizovému řízení i k dalším hrozbám, které ohrožují bezpečnost. Žádná z těchto hrozeb není čistě vojenská, a proto musí být každá z nich řešena zároveň pomocí civilních i vojenských opatření.

- EU vylepší, pomocí podporování integrovaného souboru politik a nástrojů, důsledné a účinné provádění vnějších aktivit EU / ES v oblasti bezpečnosti a rozvoje.
- EU sladí bezprostřední reakce na krizi s dlouhodobými strategiemi, aniž by tím však vytvářela hierarchii politik. EU bude posilovat politický rozměr svých partnerství, ale bude se při tom zároveň snažit, aby se vyhnula zvyšování politické podmíněnosti či odklonění rozvojových zdrojů od primárního rozvojového cíle, kterým je vymýcení chudoby.
- EU se snaží vyvážit do ostatních zemí stabilitu a bezpečnost, čímž zároveň zabezpečuje ochranu lidských práv a základních svobod.

3.3.2. Správa věcí veřejných, zranitelnost států, prevence konfliktů

EU posílí své politiky, aby podpořila dobrou a účinnou správu věcí veřejných a prevenci před zranitelností států a konflikty, a to včetně posílení své reakce ve vztahu k problematickým partnerům či slabým státům, které neplní své závazky.

V posledních letech výrazně stoupl počet států označených jako problematičtí partneři, slabé státy, které neplní závazky, nebo zranitelné státy, což pro mezinárodní společenství představuje nelehký úkol. Rozvojové cíle tisíciletí nebudou naplněny, pokud nedojde k rozvoji těchto zemí, v nichž téměř 30 % obyvatel žije za méně než jeden dolar na den⁸.

- EU se bude snažit přispět k vylepšení správy věcí veřejných, boje proti korupci a mezinárodnímu organizovanému zločinu a k prevenci konfliktů a zranitelnosti států. Bude se také snažit o větší důslednost při definování svých politik vůči spolupracujícím i nespolupracujícím finančním a daňovým rájům⁹.
- EU podpoří posílení systémů včasného varování a budování institucionálních kapacit partnerských zemí i regionálních organizací, aby jim umožnila účinně se zapojit do prevence konfliktů a zranitelnosti států. EU bude dále usilovat o zlepšení analýz zranitelnosti států, společného sledování a hodnocení problematických partnerů nebo slabých států, které neplní závazky.

⁸ „Proč potřebujeme ve zranitelných státech pracovat účinněji“, britské Ministerstvo pro mezinárodní rozvoj (DFID), leden 2005.

⁹ Viz sdělení o předcházení a boji proti firemním a finančním nezákonným praktikám [KOM(2004)611 v konečném znění ze dne 27.9.2004].

- EU považuje dialog mezi kulturami a lidmi za zásadní složku celosvětové strategie mírového soužití, a tedy i rozvoje. EU se bude v rámci stávajících partnerství snažit rozvíjet či posílit mezikulturní dialog v rozvojových zemích, s rozvojovými zeměmi i mezi rozvojovými zeměmi navzájem.
- EU se bude aktivně podílet na zajištění toho, že jsou do řešení konfliktů a budování míru plně zapojeny i ženy.

3.3.3. *Obchod se zbraněmi, nešíření zbraní a konvenční odzbrojení*

EU posílí kontrolu nad svými vývozy zbraní, aby předešla tomu, že by zbraně vyrobené v EU byly použity proti civilnímu obyvatelstvu nebo ke zhoršování současného napětí či prohlubování konfliktů v rozvojových zemích.

EU je i nadále jedním z největších světových výrobců a vývozců zbraní. To samozřejmě vyvolává otázky ohledně soudržnosti politik, především proto, že většina těchto zbraní se používá v rozvojových zemích. EU by proto měla posílit mechanismy kontroly nad pohybem zbraní.

- EU účinně přispěje k nešíření zbraní, zejména s důrazem na ruční palné zbraně a lehké zbraně (SALW), protipěchotní miny (APL) a nevybuchlou válečnou munici (ERW). Tyto zbraně mohou způsobovat humanitární krize, ohrožovat mírové procesy, podněcovat kriminalitu a terorismus, ohrožovat státní a regionální bezpečnost, подрývat programy pro prevenci konfliktů a nepříznivě ovlivňovat sociální a hospodářskou obnovu a udržitelný rozvoj.
- V této souvislosti by měla EU posílit regulaci a kontrolu fyzických vývozů, povolené zahraniční výroby, zprostředkovatelství, přepravy a překládky zbraní. EU zvýší své úsilí jako součást akčního plánu OSN pro ruční palné zbraně a lehké zbraně, měla by zvážit, jak zlepšit provádění kodexu chování EU pro pohyb zbraní, a podporovat jednání o mezinárodní smlouvě o obchodu se zbraněmi.
- EU dále posílí svou podporu konvenčního odzbrojení prostřednictvím široké škály opatření (budování místních kapacit, sběr a ničení zbraní, hraniční kontroly, programy přeshraniční spolupráce atd.), která by měla být jednak cíleně zaměřena na prevenci konfliktů, krizové řízení, obnovu po konfliktech a na dlouhodobou stabilizaci a rozvoj, jednak by měla být do těchto procesů zahrnuta.

3.4. **Zemědělství**

Zemědělství je v mnoha rozvojových zemích jedním z klíčových odvětví pro hospodářský růst a zajištění potravin. EU podporuje rozvoj zemědělství a venkovských oblastí v rozvojových zemích i prostřednictvím provádění svého akčního plánu pro zemědělské výrobky. Komise také uznává, že mezinárodní politiky a pravidla a politiky a pravidla EU, jako jsou společná zemědělská politika, pravidla potravinové pomoci, hygienické a rostlinolékařské normy, musejí sehrát kladnou roli při vytváření mezinárodního prostředí, které podpoří zemědělství a venkovské oblasti v rozvojových zemích. Zlepšení soudržnosti politik v rámci rozvoje získává širší rozměr v oblasti zabezpečení potravin, rozvoje venkova, využívání půdy, přístupu k půdě nebo udržitelného využívání přírodních zdrojů. Tyto otázky je třeba řešit soudržně, komplexně a celkově.

EU bude pokračovat ve svém úsilí minimalizovat úroveň narušování obchodu způsobené podpůrnými opatřeními EU v zemědělském odvětví a umožňovat zemědělský rozvoj rozvojových zemí.

3.4.1. Společná zemědělská politika

Reformy společné zemědělské politiky přijaté v letech 2003 a 2004 silně přispívají ke zmírnění narušujícího účinku podpory zemědělství EU na obchod a ke zlepšení kladných sociálních a environmentálních účinků. Aby se tento pokrok udržel a ve vztahu k otázkám rozvoje:

- Evropské společenství dokončí reformu společné zemědělské politiky, především v odvětví cukru, aby se dosáhlo provedení reformy napříč odvětvími v EU a aby se zlepšila soudržnost společné zemědělské politiky s rozvojovou agendou z Dohy. EU zavede akční plán s doprovodnými opatřeními pro země AKT, které jsou součástí protokolu o cukru a jimž mají tato opatření pomoci, aby se přizpůsobily reformě režimu cukru v EU.
- Společná zemědělská politika se stále více přizpůsobuje cílům udržitelnosti, v souladu s Johannesburgským plánem provádění. Mezi cíle společné zemědělské politiky patří pomoci zemědělství, aby naplňovalo svou mnohavrstevnou roli ve společnosti: aby vyrábělo nezávadné a zdravé potraviny, přispívalo k udržitelnému rozvoji venkova a chránilo a vylepšovalo stav zemědělsky obhospodařovaného prostředí a jeho biologickou rozmanitost.
- Všechna opatření společné zemědělské politiky jsou pravidelně vyhodnocována na základě obnovujícího se plánu a její reformy podléhají podrobnému posouzení dopadu. Komise je také odhodlána vytvořit systém pro sledování reformy politiky v odvětví bavlny vytvoří a vypracuje v roce 2009 zprávu za účelem analýzy vlivu reformy na výrobu a obchod.
- V rámci závazku rozvojové agendy z Dohy o souběžném zrušení všech forem vývozních subvencí počítá Evropské společenství se zrušením vývozních náhrad u zemědělských a potravinářských výrobků.

3.4.2. Potravinová pomoc

EU je zastáncem toho, že by potravinová pomoc neměla být používána jako nástroj pro nakládání se zemědělskými přebytky, protože to oslabuje místní produkci a běžné obchodní transakce. Tento postoj se plně odráží v politice potravinové pomoci EU, která se snaží o udržení zemědělského rozvoje v rozvojových zemích, podpoření regionálního obchodu a řešení potravinových krizí bez narušení trhů.

- Aby se dosáhlo rozvojových cílů a zvýšila se účinnost rozvojové politiky, je EU pro vytvoření pravidel WTO pro potravinovou pomoc. Již uspěla při zahrnutí pravidel pro potravinovou pomoc mezi témata jednání v Dohy (hospodářská soutěž v oblasti vývozu).
- EU také úspěšně znovu otevřela jednání o Úmluvě o potravinové pomoci s cílem stanovit pro členy jasné a soudržné závazky. EU podnikne všechny kroky potřebné k zajištění toho, aby nová dohoda zahrnovala „kodex chování“ pro politiky potravinové pomoci, který by obsahoval postupy přínosné pro rozvojové cíle.

3.4.3. Hygienická a rostlinolékařská opatření

EU bude aktivně pomáhat rozvojovým zemím, aby splnily hygienické a rostlinolékařské normy EU a mohly tak zvýšit svůj vývoz zemědělských produktů a produktů rybolovu (včetně zpracovaných výrobků).

- Komise zváží systematické posuzování dopadu hygienických a rostlinolékařských opatření na rozvojové země a případnou pomoc. To se následně použije při aktivním vyhledávání vhodných opatření nebo činností zaměřených na rozvojové země.
- Kvůli tomu, že se potraviny a krmiva rychle kazí, a dodávka je tak omezena na krátký časový úsek, měl by být ustaven nástroj pro rychlé zásahy, který by se věnoval hygienickým a rostlinolékařským problémům, a měly by pro něj být nalezeny vhodné zdroje.

3.5. Rybolov

ES bude nadále brát ohled zejména na rozvojové cíle zemí, s nimiž Společenství vstoupí do dvoustranných dohod o rybolovu. V rámci nové politiky ES pro partnerské dohody o rybolovu se třetími zeměmi, která platí od roku 2003, bude ES nadále podporovat uzavírání dohod o rybolovu, aby přispělo k rozumnému a udržitelnému využívání nadbytečných mořských zdrojů pobřežních států ku prospěchu obou stran dohody.

Od roku 2003 ES v oblasti dohod o rybolovu uplatňuje novou politiku partnerství se třetími zeměmi. V této souvislosti podnikne EU následující kroky:

- V souladu s reformami společné rybářské politiky z roku 2002 přemění Evropské společenství postupně předchozí dohody o přístupu k rybolovu na partnerské dohody o rybolovu¹⁰. Veškeré dohody o přístupu k rybolovu, podle nichž má EU platit finanční příspěvky třetí zemi, budou nahrazeny partnerskými dohodami nejpozději do roku 2008.
- Partnerské dohody o rybolovu budou i nadále uzavírány, aby se v partnerských zemích účinně podporovalo udržitelné využívání rybolovných zdrojů. Při jednáních o dohodách se budou Evropské společenství i příslušná třetí země snažit zajistit, aby daná země věnovala vysoké úsilí podpoře racionálního a udržitelného využívání svých zdrojů a aby vylepšila své domácí rybářské politiky. ES posílí vazby mezi rozvojovou politikou a partnerskými dohodami o rybolovu, aby se zlepšilo řízení rybolovných zdrojů ve vodách třetích zemí a provádění udržitelné rybářské politiky.
- Evropské společenství nejpozději v roce 2006 zahájí akční plán na vylepšení jakosti a dostupnosti vědeckých doporučení o populaci ryb ve vodách zemí, které nejsou členy EU. Vylepšená data o populaci se využijí jako základ budoucích jednání o partnerských dohodách.
- Současný dvoustranný přístup k partnerským dohodám o rybolovu může být ve vhodných případech doplněn regionálním přístupem, pokud tak rozhodne Rada ministrů.

¹⁰ V souladu se závěry Rady z června 2004.

- Evropské společenství se bude v rámci WTO snažit dohodnout vyvážený mnohostranný režim rybolovných subvencí.

3.6. Sociální rozměr globalizace, podpora zaměstnanosti a důstojné práce

EU přispěje k posílení sociálního rozměru globalizace, aby zajistila maximální přínos pro všechny, muže i ženy. EU bude podporovat zaměstnanost, spravedlivý hospodářský růst a důstojnou práci pro všechny jako celkový cíl.

Zpráva Světové komise pro sociální rozměr globalizace požadovala spravedlivou globalizaci, která by přinesla užitek všem¹¹. V květnu 2004 přijala Evropská komise k této otázce sdělení¹². EU se zavazuje využít všechny své politiky, včetně politik a nástrojů pro obchod, rozvoj a vnější vztahy, aby se otázce globalizace lépe postavila. K dosažení tohoto cíle bude EU spolupracovat s vnitrostátními orgány a sociálními partnery.

- EU se bude snažit zajistit soudržnost politik mezinárodních institucí a dialog a spolupráci mezi WTO, institucemi brettonwoodského systému a Mezinárodní organizací práce (MOP).
- EU bude podporovat rozvoj proaktivního přístupu k řešení sociálních důsledků přizpůsobení a restrukturalizace způsobených globalizací, a to i prostřednictvím spolupráce s Mezinárodní organizací práce v oblasti vlivu obchodní politiky na zaměstnanost a sociální záležitosti.
- EU podpoří začlenění otázky zaměstnanosti a důstojné práce¹³, zejména pro mladé lidi, do nadcházejícího přezkoumání rozvojových cílů tisíciletí a Deklarace tisíciletí. K dosažení tohoto cíle bude EU spolupracovat především s Organizací spojených národů (OSN), Mezinárodní organizací práce a dalšími mezinárodními organizacemi.
- EU podpoří iniciativy zaměřené na podporu produktivní zaměstnanosti, investic do lidských zdrojů, přerozdělovacích mechanismů, sociální ochrany, rovnosti pohlaví, sociálního dialogu a účinného uplatňování práv v zaměstnání. Tyto oblasti mohou také zahrnovat iniciativy odborného výcviku a dobrovolnické iniciativy pro mladé lidi, aby jim bylo umožněno získat větší nezávislost, nové zkušenosti a pracovní kvalifikaci do budoucna.
- EU povzbudí dobrou správu věcí veřejných ve finančních, daňových a soudních oblastech.
- EU zvýší podporu spravedlivého obchodu jako nástroje pro udržitelný rozvoj a pro snížení chudoby.
- EU bude dále šířit Evropskou strategii pro sociální odpovědnost podniků¹⁴ jako důležitý přínos firemního sektoru pro udržitelný rozvoj a pro snížení chudoby. Zvláštní pozornost

¹¹ Zpráva Světové komise o sociální dimenzi globalizace, únor 2004.

¹² Sdělení o sociálním rozměru globalizace, KOM(2004) 383, květen 2004. Zpráva Světové komise a sdělení byly uvítány Evropskou radou v prosinci 2004 a závěry Rady pro sociálních věcí v březnu 2005.

¹³ Pojem důstojné práce zahrnuje podporu (produktivní) zaměstnanosti, sociální ochrany, práv v zaměstnání (včetně základních pracovních norem) a posílení sociálního dialogu, např. podporu iniciativ na budování kapacit pro organizace zaměstnavatelů a pro pracovníky.

¹⁴ KOM(2002) 347

bude věnována lepšímu stanovení rozvojového rozměru sociální odpovědnosti, pokud jde o: a) provádění hlavních mezinárodních environmentálních a sociálních úmluv, b) dodavatelské řetězce v rozvojových zemích a c) účast zainteresovaných stran mimo EU.

- Při podporování sociální odpovědnosti podniků by Komise a členské státy měly zvážit, zda nepodmíní přístup k veřejným zakázkám dodržováním pokynů OECD pro nadnárodní společnosti.

3.7. Migrace

EU bude podporovat synergie mezi migrací a rozvojem, aby se migrace stala pozitivním činitelem rozvoje.

EU zachová svůj kladný postoj k souvislosti mezi migrací a rozvojem a bude při tom stavět na principech stanovených ve sdělení o migraci a rozvoji z prosince 2002¹⁵. Další návrhy v této oblasti budou obsaženy ve sdělení, které bude předloženo během tohoto roku. Návrhy se budou řídit osvědčenými postupy a měly by se zabývat zejména těmito otázkami:

- EU bude prostřednictvím své politiky pro hospodářskou migraci šířit dobře řízenou mezinárodní pracovní migraci¹⁶.
- EU se bude ve spolupráci s příslušnými mezinárodními organizacemi a agenturami snažit podporovat levné a bezpečné cesty pro soukromé převody pracovních příjmů migrantů ze zahraničí a přezkoumá mechanismy, pomocí nichž by bylo možné vytvořit pro tyto soukromé finanční toky příležitosti, aby mohly fungovat jako katalyzátor pro investice zaměřené na rozvoj.
- EU také ve spolupráci s mezinárodními organizacemi a agenturami dále rozpracuje, jak by bylo možné změnit „odliv mozků“ na „příliv mozků“¹⁷. Jako součást tohoto přístupu povzbudí EU členské státy a příslušné zainteresované strany, aby se zdržely „aktivního náboru“ v odvětvích, která jsou klíčová pro společnosti a pro další rozvoj třetích zemí, včetně odvětví lékařství a výzkumu v rozvojových zemích, které trpí jejich významným nedostatkem, konkrétně v regionech kde se těchto služeb nedostává.
- EU přezkoumá, jaké jsou možnosti podpory a posílení úsilí o vytvoření nadnárodních společenství, aby se, také pomocí podpory kruhové migrace (např. pomocí vhodné vízové politiky), šířil společensko-hospodářský rozvoj v zemích původu migrantů.
- EU přezkoumá, jak, i za přispění své rozvojové pomoci, vylepšit vliv migrace jih-jih na rozvoj.

3.8. Výzkum a inovace

Kde to bude vhodné, podpoří EU integraci rozvojových cílů do svých politik v oblasti výzkumu, technického rozvoje a inovací a bude i nadále pomáhat rozvojovým zemím při posilování jejich domácích kapacit v této oblasti.

¹⁵ KOM(2002) 703

¹⁶ Zelená kniha o přístupu EU k řízení ekonomické migrace, KOM(2004) 811.

¹⁷ Mezi příklady patří Rámcový program Společenství pro výzkum a technický rozvoj, jenž nabízí různé programy mezinárodní mobility, které tento problém zohledňují.

Inovace je hlavním motorem zvyšování blahobytu lidstva. Zlepšení hospodářských, sociálních a environmentálních podmínek v rozvojových zemích je proces náročný na vědecké poznání, který těží z podpory výzkumu. EU podporuje výzkum v rozvojových zemích prostřednictvím svého Rámcového programu pro výzkum a technický rozvoj. V této souvislosti:

- EU bude spolupracovat s rozvojovými zeměmi, aby a) podporovaly vědu a techniku a roli malých a středních podniků v této oblasti, b) vylepšily svůj výzkum a infrastrukturu technického a vysokoškolského vzdělání, c) urychleně a výrazně zvýšily kapacitu lidských zdrojů v oblasti vědy a techniky pomocí mezinárodních programů mobility a přitom se vyhnuly „odlivu mozků“ a d) vyčlenily zdroje na vysokoškolské vzdělání mladých, zejména dívek.
- EU bude pokračovat ve vytváření Evropského výzkumného prostoru a posílí jeho mezinárodní rozměr, aby lépe sloužil prioritám rozvoje. EU bude nadále podporovat spolupráci při výzkumu prioritních problémů rozvojových zemí. Četné projekty související s rozvojovými cíli tisíciletí, financované členskými státy EU a rámcovým programem Společenství pro výzkum, i jiné související činnosti ve výzkumu (např. výzkumná složka iniciativy EU pro vodu) se snaží o posílení koordinace, rozvoj nových partnerství, zvýšení vlivu stávajících a budoucích vědecky náročných činností a zároveň poskytují vědeckou oporu řešení nových problémů. Kde to bude vhodné, povzbudí EU začlenění rozvojových otázek do různých technických platforem a partnerství (lesnictví, biotechnologie, dodávky vody a hygiena, zdravotní výzkum atd.), aby se zvýšil oboustranný prospěch pro Evropu i rozvojové země, jako v již započatém Partnerství evropských a rozvojových zemí při klinických zkouškách a v Globální technologické platformě pro zdraví zvířat.
- EU podpoří iniciativy, které mají zlepšit přístup k údajům zjištěným pozorováním Země i jejich využití, aby se zlepšilo plánování a informovanost při tvorbě rozvojových politik v rozvojových zemích. Začlenění afrických států do systému GEOSS v této souvislosti přináší těmto státům přímý užitek pro jejich rozvojové politiky.
- EU podpoří budování kapacit na místní i regionální úrovni prostřednictvím integrovaného výzkumu, demonstračních a vzdělávacích aktivit, do nichž budou zapojeny příslušné zainteresované strany z rozvojových i rozvinutých zemí, a to především v rámci spolupráce střediska OSN HABITAT a Evropské komise.

3.9. Informační společnost

EU bude řešit „elektronickou propast“ tím, že využije potenciál informačních a komunikačních technologií jako nástroje pro rozvoj a jako významného zdroje k dosažení rozvojových cílů tisíciletí.

Informační a komunikační technologie jsou přítomny ve všech společensko-hospodářských odvětvích. Přispívají k účinnějšímu poskytování veřejných služeb. Podporují hospodářský růst, dobrou správu věcí veřejných a hrají významnou roli při podpoře veřejných zájmů, jako je například kulturní rozmanitosti. EU podnikne v rámci své politiky pro informační a komunikační technologie následující kroky:

- EU poskytne technickou pomoc v oblasti regulace tím, že podpoří budování kapacit, regionální harmonizaci regulace, naváže dialog o „e-strategiích“ a výměně osvědčené praxe a poměrování, mj. i pomocí vytvoření sítí zainteresovaných stran.

- Aby se účinně šířil všeobecný přístup k informačním a komunikačním technologiím, zejména v subsaharské Africe, zváží EU podporu národních strategií, kterými by se k odvětví soukromých investic přidaly veřejné zdroje. V rámci těchto strategií bude EU šířit využití těchto technologií jako zapojení všech skupin obyvatel do využívání těchto technologií („e-Inclusion“), veřejná správa online („e-Government“), vzdělávání online („e-Learning“), zdravotnictví online („e-Health“) a podnikání online („e-Business“).
- EU otevřela svůj Rámcový program pro výzkum a vývoj účasti rozvojových zemí také v projektech pro informační společnost. To umožňuje zkoušet inovační pilotní projekty, šířit nejúspěšnější místní iniciativy a rozšiřovat vzdělávací a výzkumné sítě.

3.10. Doprava

EU bude řešit zvláštní potřeby vnitrozemských i pobřežních států tak, že bude podporovat intermodalitu, aby se dosáhlo vzájemné propojitelnosti dopravních sítí, zabezpečení a bezpečnosti.

EU na základě zásad stanovených evropskou dopravní politikou do roku 2010 a akčním programem z Almaty ze srpna 2003 zvýší svou podporu udržitelných multimodálních dopravních systémů, které jsou oporou regionálních integračních strategií a regionálního obchodu. Prostřednictvím své dopravní politiky pomůže EU rozvojovým zemím následujícím způsobem:

- EU bude dále budovat a uplatňovat svůj vliv v mezinárodních organizacích (např. v Mezinárodní námořní organizaci a Mezinárodní organizaci pro civilní letectví), aby podpořila účinnější a účelnější služby letecké i námořní dopravy, v zabezpečeném, bezpečném a čistém prostředí, které podporuje udržitelný rozvoj a regionální obchod.
- EU bude dále podporovat Mezinárodní organizaci práce v prosazování spravedlivých podmínek zaměstnávání námořníků, což zahrnuje i konsolidovanou Úmluvu o normách pro práci námořníků, která by měla být přijata počátkem roku 2006.
- EU zvýší svou podporu mezinárodních, regionálních a subregionálních organizací, které se zabývají usnadňováním tranzitní dopravy.
- EU bude dále podporovat zlepšování zabezpečení mezinárodního logistického řetězce a zabezpečení a bezpečnosti dopravy tím, že na dvoustranné i regionální úrovni podpoří sladění práva rozvojových zemí s mezinárodním právem upravujícím bezpečnost a zabezpečení námořní a letecké dopravy.
- EU přezkoumá možnost poskytnout rozvojovým zemím výhody evropského satelitního navigačního systému Galileo.

3.11. Energie

EU je pevně odhodlána přispět k řešení zvláštních potřeb rozvojových zemí tím, že bude podporovat přístup k udržitelným zdrojům energie a propojení energetických infrastruktur a sítí.

Udržitelný, kvalitní, spolehlivý a cenově dostupný přístup k vhodným energetickým zdrojům je zásadní, jak pro oblasti, kde v současné době není přístup k žádným energetickým službám,

tak pro budoucí zvýšení produktivity a hospodářský rozvoj, který je potřebný pro zásobování předpokládaného růstu obyvatelstva a pro urbanizaci rozvojových zemí. Prostřednictvím své energetické politiky by na sebe měla EU vzít následující závazky:

- EU bude prosazovat institucionální podporu, technickou pomoc a vznik sítí, aby poskytla přijímajícím zemím kapacity, díky nimž budou moci provádět svá vlastní rozhodnutí v oblasti energie, např. pomocí twinningu, čímž se v těchto zemích posílí správní a regulační kapacity nebo dočasné *ad hoc* mechanismy technické pomoci.
- EU pomůže vytvořit vhodný regulační rámec a nové finanční mechanismy, aby v rámci partnerství veřejného a soukromého sektoru podpořila investice do čistých technologií.
- EU zvýší podporu regionální spolupráce, aby se vytvořilo propojení energetických infrastruktur.
- EU bude podporovat, aby byla energetika začleněna jako obecná složka do rozvojových strategií, včetně strategických dokumentů o snížení chudoby (PRSP). Programy a projekty v energetickém odvětví by měly systematicky zahrnovat i cíle energetické účinnosti.

4. PROVÁDĚNÍ A SLEDOVÁNÍ

V rámci naplňování rozvojových cílů tisíciletí vyzvala Evropská rada v prosinci 2004 k dalšímu posílení soudržnosti politik v zájmu rozvoje „*širším a systematictějším využíváním stávajících mechanismů konzultace a hodnocení dopadu a postupů pro posuzování dopadu všech příslušných politik na rozvojové země*“¹⁸.

Jako součást plnění tohoto výroku se EU bude mimo jiné zajímat o stávající mechanismy hodnocení a posuzování, které se používají v Evropské komisi, a zváží, zda tento přístup, po patřičné úpravě, rozšíří i na Radu a Evropský parlament.

Ve stejném duchu posilování soudržnosti politik v zájmu rozvoje se bude Komise zabývat způsoby a prostředky jak dále posílit stávající nástroje, zvláště nástroj posuzování dopadu. Komise zajistí, aby postupy hodnocení zohledňovaly pohlaví, a měřily tedy dopad politik na ženy i muže.

Otázka lepšího posuzování dopadu by měla být řešena jak na politické, tak na technické úrovni. V oblasti rozvojové spolupráce existují různé konzultační mechanismy, které mají posílit výměnu informací a analýz dopadu a zlepšit vzájemnou spolupráci spolupráce s cílem prosazovat soudržnost politik v zájmu rozvoje¹⁹. EU zváží posílení a rozšíření těchto zkušeností, aby zajistila, že soudržnost politik v zájmu rozvoje nebude jen záležitostí tvůrců rozvojových politik, ale i tvůrců politik ostatních, které s rozvojem přímo nesouvisí.

Komise jako praktickou cestu vpřed navrhuje sledovat pokrok v závazcích soudržnosti v oblasti rozvojových cílů tisíciletí.

¹⁸ Závěry Evropské rady z prosince 2004.

¹⁹ Příkladem je neformální síť EU pro soudržnost politik v zájmu rozvoje a ostatní konkrétní pracovní mechanismy, např. zemědělská, obchodní a rozvojová síť a vnitroodvětvová spolupráce na akčním plánu EU pro zemědělské produkty.

Zpráva EU o soudržnosti pro rozvoj

Aby se dále posílila soudržnost politik EU ve zvláštní oblasti podpory rozvojových cílů tisíciletí, vypracuje Komise v polovině období mezi současností a příštím mezinárodním hodnocením plnění rozvojových cílů tisíciletí zprávu o soudržnosti politik EU v zájmu rozvoje, ve které bude zhodnocen pokrok v závazcích soudržnosti navrhovaných v tomto sdělení.

PŘÍLOHA 1 – SEZNAM ZKRATEK

AKT	africké, karibské a tichomořské
SZP	Společná zemědělská politika
ÚBR	Úmluva o biologické rozmanitosti
SRP	Společná rybářská politika
DDA	rozvojová agenda z Dohá
ES	Evropské společenství
ERF	Evropský rozvojový fond
DHP	dohody o hospodářském partnerství
FLEGT	vymahatelnost práva, správa a obchod v lesnictví
DPR	dohody o partnerství v rybolovu
GAERC	Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy
GATS	Všeobecná dohoda o clech, obchodu a službách
GSP	všeobecný systém preferencí
ICT	informační a komunikační technologie
ILO	Mezinárodní organizace práce
LDC	nejméně rozvinuté země
MDG	rozvojové cíle tisíciletí
MEA	mnohostranné dohody o životním prostředí
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
PCD	soudržnost politik v zájmu rozvoje
SALW	ruční palné zbraně a lehké zbraně
SDT	zvláštní a diferencované zacházení
SPS	hygienický a rostlinolékařský
TRA	obchodní pomoc
TRIPS	obchodní aspekty práv k duševnímu vlastnictví
WSSD	Světový summit o udržitelném rozvoji